

บทความ : แนวคิดและคติธรรมจากไร่เชิญตะวัน

โดยพระมหาสุทนต์ ปุณฺณวฑฺฒน

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาพระพุทธศาสนา รุ่นที่ ๓๒ บัณฑิตวิทยาลัย มจร.

ในการเดินทางไปทัศนศึกษาที่ไร่เชิญตะวัน จังหวัดเชียงราย วันที่ ๔-๕ มีนาคม ๒๕๖๓ ในการที่พระเดชพระคุณ พระเมธีวชิโรดม(ว.วชิรเมธี) ผู้อำนวยการศูนย์วิปัสสนาสากลไร่เชิญตะวัน เมตตาปฏิสันถารต้อนรับคณะอาจารย์และนิสิต ป.โท สาขาวิชาพระพุทธศาสนา รุ่น ๓๒ ที่ได้เดินทางมายังไร่แห่งนี้ บรรยากาศในการต้อนรับเป็นไปอย่างอบอุ่นและได้ฟังบรรยายวิชาการเรื่องเศรษฐศาสตร์เชิงพุทธและเศรษฐกิจพอเพียง การได้ฟังแนวคิดในครั้งนี้เกิดความรู้สึกผ่อนคลาย หายเกร็ง หายเหนียว จากการเดินทางจากกรุงเทพฯมาถึงเชียงรายค้อมค่ามาก พระเดชพระคุณกล่าวทักทายทุกรูปทุกุณและให้การต้อนรับแบบเป็นกันเองด้วยวาจาที่ไพเราะโดยไม่ถือตัว การบรรยายสลับกับการถามของนิสิต ความรู้สึกส่วนตัวของผู้เขียนเองก็ตั้งใจที่จะมาฟังและถามแนวคิดของท่านพระเดชพระคุณ การบรรยายของพระเดชพระคุณนั้น ได้ตอบคำถามในใจของผู้เขียนที่อยากจะถามแต่ยังไม่ได้ถามและยังได้ความรู้ใหม่ๆที่หาได้ยากแถมยังได้นั่งใกล้ชิดกับท่านฟังถ้อยคำที่ชัดเจนอีกด้วย นับเป็นการฟังและสนทนาด้วย แบบไม่น่าเบื่อ ขณะฟังก็ทำให้ไม่อยากจะถูกไปไหนหรือสนใจกับสิ่งอื่นเลย มีสมาธิใจจดจ่อกับคำพูดของท่าน เพราะแต่ละคำพูดของท่านนั้น ล้วนมีความหมาย เข้าใจง่าย ชวนให้เกิดแรงจูงใจ กระตุ้นใจ แบบไม่รู้ตัว เป็นไปเหนือความคาดหมายที่คิดไว้ก่อนหน้านี้ที่มาแล้วว่า คงจะไม่มีโอกาสได้พบปะใกล้ชิดกับท่านถึงเพียงนี้ เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว ผู้เขียนเอง จึงรู้สึกเป็นเกียรติและดีใจมากๆสำหรับการต้อนรับและการถวายเป็นความรู้ของพระเดชพระคุณ

อย่างที่ว่ามาแล้ว พระเดชพระคุณท่าน ได้บรรยายธรรมไปเรื่อยๆ ก็เกิดคำถามเยอะแยะมากมาย ที่อยากจะถาม แต่ในขณะที่เดียวกัน พระเดชพระคุณก็ได้ตอบคำถามของผู้เขียนเองทั้งหมดพร้อมกับการพูดต่อไปด้วย โดยไม่ต้องถาม เลยกกลายเป็นความรู้ใหม่ ที่ไม่เคยได้ยินได้ฟังมาก่อน และเป็นการพูดคุยหรือสนทนาที่ประทับใจชวนให้คิด ชวนให้จินตนาการและชวนให้อีกheimที่อยากจะลงมือทำในสิ่งที่พูดมา หรือรวมๆแล้วเรียกว่าเป็นแรงบันดาลใจชั้นเลิศเลยทีเดียว เพราะนอกเหนือจากคำพูดที่พูดดีให้เกิดแรงจูงใจเป็นต้นแล้ว คำพูดของท่านนั้นยังนำไปใช้ได้จริง ดังที่ท่านยกตัวอย่างขึ้นแต่ละครั้งและให้มองเห็นผลงานที่ปรากฏชัดเจนอยู่ตรงหน้าในสถานที่นั้น รวมถึงผลงานต่างๆที่ยังไม่ได้เห็น ท่านก็พูดเกริ่นไว้ว่าพรุ่งนี้จะพาไปดู นั่นคือสิ่งที่ชวนให้ติดตามอย่างยิ่ง การที่พระเดชพระคุณท่านได้บรรยายมาทั้งหมด ผู้เขียนได้บันทึกเป็นข้อความเสียงไว้ด้วย จับ

ประเด็นหลักๆที่ประทับใจไว้ได้ คือเป็นการบรรยายธรรมะแบบประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับสมัยปัจจุบัน ให้เข้ากับคนทั่วไป คือทุกเพศทุกวัย ทุกชั้นวรรณะ ทุกภาษาทุกประเทศ

พระเดชพระคุณสอนแบบนำเอาหลักธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มาปรับประยุกต์ใช้ให้คนทั่วโลกฟัง รู้เรื่องและเข้าใจง่ายและรู้สึกจริงใจมากๆและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ผล ดังผลงานที่ปรากฏชัด เพราะธรรมดาคือคนเรา การจะสอนใครหรือพูดให้ใครฟังแล้วเข้าใจนี้ ก็นับว่ายากแล้ว หรือสอนใคร พูดให้ใครฟังเข้าใจในพื้นที่กลุ่มใหญ่ๆให้เข้าใจแล้วมีชื่อเสียงโด่งดังนับว่ายากยิ่งแล้ว แต่ท่านสามารถไปเทศน์ไปสอนให้ชาวต่างชาติหรือคนทั่วโลกได้และเข้าใจได้ นับเป็นการเผยแพร่ธรรมอย่างกว้างขวางและประสบความสำเร็จอย่างมาก อีกประการหนึ่ง ที่รู้สึกประทับใจมากนอกเหนือจากที่ว่ามาแล้ว นั่นก็คือพระเดชพระคุณไม่ใช่จะเก่งเฉพาะเป็นนักวิชาการ นักเทศน์ นักเขียน นักขบคิดเท่านั้น แต่ท่านยังเป็นพระนักพัฒนานักออกแบบสร้างคนสร้างบุคลากรและจิตอาสาที่ช่วยเหลือผู้อื่นอีกด้วย และที่สำคัญท่านยังได้ฝึกศาสนทายาทให้เก่งสืบทอดพระพุทธศาสนาและศาสนทายาทเหล่านั้นได้เจริญรอยตาม

การสนทนาแบบถาม-ตอบ โดยมุ่งเน้นไปในทางที่ให้แรงบันดาลใจให้เกิดความคิดจินตนาการ พร้อมยกตัวอย่างไปด้วยและได้แนวคิดใหม่ๆหลายๆอย่างไปด้วยจนจบลงแล้ว ท่านก็ได้เปิดโอกาสให้กับคณาจารย์และนิสิตได้สอบถามข้อสงสัยต่างๆแบบเป็นกันเอง ท่านก็ได้ตอบคำถามแบบถูกจุดถูกประเด็นตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้ถามทุกรูปทุกคน เสร็จแล้ว ท่านก็ยังทิ้งท้ายให้ข้อคิดในการทำงานที่เรารักและในการที่จะประสบความสำเร็จไว้อีกด้วย เพียงประโยคสั้นๆสองคำแต่มาด้วยความหมายว่า”คุณคือใคร และคุณอยากจะเป็นอะไร(อะไรที่เรามองหา)” (Who are you ? What are you looking for ?)คือข้อคิดในการที่จะประสบความสำเร็จและเส้นทางในสิ่งที่ตนเองชอบ ทำให้เกิดแรงบันดาลใจสูงสุด และท่านก็ได้ตอบในเฉพาะส่วนที่สงสัยเท่านั้น ท่านยังเสริมแนะนำเพิ่มเติมอีกด้วย ยกตัวอย่างเรื่องวิทยานิพนธ์ของผู้เขียนเอง ที่ทำเกี่ยวกับการสอนพระบาลี โดยผู้เขียน ได้ถามท่านในประโยคที่ว่า ”จะทำอย่างไรให้งานวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับบาลีที่กำลังทำนี้ เป็นที่น่ายินดีของทุกคน” ท่านก็แค่ตอบสั้นๆว่า “ก็ยังไงก็ได้ที่ทำให้เห็นว่าบาลียังไม่ตาย” และท่านอธิบายต่อไปว่า “บาลียังมีอิทธิพลต่อคนไทย อยู่คู่กับเรามาโดยที่เราไม่รู้ตัว เช่น บาลีอยู่ในชื่อและนามสกุลของทุกคนอย่างนี้เป็นต้น และยังแนะนำเสริมไปอีกว่า ไม่ใช่เฉพาะทำงานวิจัยเสร็จแล้วส่งให้มหาวิทยาลัยเท่านั้นแต่ยังสามารถทำเป็นหนังสือตำราตั้งชื่อได้อีกด้วย” ท่านกล่าวไว้แบบนี้ นั่นก็แสดงถึงการสนทนาที่ไม่เฉพาะได้ฟังเกิดประโยชน์สามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ได้อย่างเดียวแต่ยังเป็นการได้รับความรู้เพิ่มเติมนำไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย หลังเสร็จสิ้นการบรรยายแล้วผู้อำนวยการหลักสูตรเป็นผู้แทนคณะ ได้เข้าถวายเครื่องสักการะพระเดชพระคุณ และพระเดชพระคุณก็ได้เมตตามอบหนังสือให้กับนิสิตทุกรูปทุกคนพร้อมเมตตาให้บันทึกภาพรวมเป็นที่ระลึก เสร็จแล้วก็พากันกลับยัง

สถานที่พัก บรรยากาศเย็นมากช่วงดึก พร้อมที่นอนและผ้าห่มอย่างดีทำให้ทุกรูปทุกท่านหลับสบายเต็มอิ่มจากการเดินทางไกลกรุงเทพฯ เชียงราย

วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๓ กับบรรยากาศในช่วงเช้าที่เย็นสบายดีแสนจะสดชื่น เจริญหู เจริญตา พร้อมเพลงธรรมะกล่อมใจเบาๆ ที่ไร่เชิญตะวันแห่งนี้ ซึ่งมีเนื้อที่กว่า ๑๗๐ ไร่ ที่งดงามแบบสัจปาเยะ(ง่าย-งาม-ธรรมดา) นับว่าได้มาแล้วคุ้มค่ามากๆ ทั้งได้ความรู้ ทั้งได้ชมบรรยากาศในช่วงพระอาทิตย์ขึ้น ในตอนเช้าพร้อมกับภัตตาหารเช้า-เพล ที่อร่อย โดยการเตรียมและต้อนรับจากเจ้าหน้าที่ของไร่เชิญตะวันแห่งนี้ ต่อมาหลังจากที่ฉันภัตตาหารเช้าเสร็จแล้ว ช่วงสายพระเดชพระคุณ ได้บรรยายและพาทัศนศึกษาเกษตรพอเพียงเชิงพุทธในไร่ และได้สอนธรรมะบรรยายธรรมะที่อยู่รอบๆตัวเรา ชมความงดงามแบบธรรมชาติที่เป็นรากเหง้าของพระศาสนาและศิลปะอันล้ำค่าแบบผสมผสานกับศิลปะล้านนาไทย ดังอาคารวิปัสสนาที่สร้างขึ้นในรูปแบบภูมิปัญญาล้านนา ซึ่งเป็นใจกลางของไร่เชิญตะวัน และปราสาทธรรมต่างๆ ธรรมะที่แฝงอยู่กับธรรมชาติ ที่สามารถหยิบมาสอนและเรียนรู้ได้ นอกจากชมศิลปะอาคารที่สร้างในรูปแบบศิลปะล้านนาผสมพระพุทธรูปศานานิกายเขนและธรรมชาติต้นไม้นานาชนิดแล้ว ยังมีอาคารหอศิลป์ ซึ่งเป็นสถานที่รวบรวม งานศิลปะภาพวาดของอาจารย์ถวัลย์ ดัชนี จิตรกรเอกแห่งประเทศไทยชาวเชียงราย ภาพวาดจิตรกรรมพุทธประวัติ งานปติมากรรมที่ทรงคุณค่า โดยเฉพาะปติมากรรมรูปเหมือนหลวงพ่อบุญทาส ปั้นได้เหมือนองค์จริงที่ยังมีลมหายใจ ศิลปินชื่อดังหลายๆท่านได้สร้างถวายไว้สำหรับการสอนหรือสื่อความหมายธรรมอีกด้วย และอีกหลายๆอย่างมากมายที่ไร่เชิญตะวันแห่งนี้ ซึ่งเป็นมากกว่าไร่สำหรับมาท่องเที่ยว แต่ยังเป็นศูนย์รวมจิตใจ บรรเทาทุกข์แก่ประชาคมโลกที่มาที่นี่ เรียกว่า มาแล้วไม่ขาดทุนศูนย์กำไร มาทุกข์ กลับสุข ได้พบธรรมชาติและฟังธรรมะแบบเข้าใจง่ายตลอดถึงสถานที่อำนวยความสะดวกเป็นต้น นับเป็นความประทับใจอย่างมากและได้ความรู้อย่างมากสำหรับผู้เขียนเอง เพราะถือว่าการเรียนที่เข้าใจง่ายและสบายใจดี เกิดเป็นแนวคิดใหม่ๆที่จะนำไปประยุกต์ใช้ เพราะได้เห็นของจริงได้ลงมือทำจริงเรียกว่าได้ลงมือทำสัมผัสและปฏิบัติเองกับการเรียนที่ทรงคุณค่ามากๆตลอดทั้งวันนี้ ต่อมาจนถึงช่วงสุดท้ายก่อนลากลับ คณะอาจารย์และนิสิตบัณฑิตวิทยาลัยก็ยังได้มีโอกาสสนทนากับพระเดชพระคุณด้วยอีกครั้ง พระนิสิตและนิสิตศฤหันธ์ ได้เล่าถึงความรู้สึกความประทับใจตลอดถึงความรู้ที่ได้รับและผู้แทนกล่าวขอบพระคุณพระเดชพระคุณท่านในวาระที่ได้มาที่นี่ และพระเดชพระคุณก็ยังได้เมตตากล่าวให้กำลังใจและอวยพรให้ทุกรูปทุกท่านเดินทางกลับปลอดภัยประสบความสำเร็จในชีวิต พร้อมพิจารณาถึงการที่จะให้ช่วยเหลือหรือให้แก้ข้อปัญหา คลายความสงสัยและต้องการที่จะมาพบปะ ก็ให้มาได้ตลอดเวลาโดยแจ้งก่อนล่วงหน้า ก่อนจะเดินทางกลับโดยสวัสดิภาพของเย็นวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๓

สรุปความ การที่ได้เดินทางมาทัศนศึกษาที่ไร่เชิญตะวันแห่งนี้ ไม่ใช่เฉพาะได้มาพบสนทนากับพระเดชพระคุณพระเมธีวชิโรดม(ว.วชิรเมธี)อย่างเดียวเท่านั้น แต่ยังได้รับความรู้ แนวคิดอะไรใหม่ๆ ที่ยังไม่เคยได้ยินได้ฟังมาก่อน และได้สัมผัสกับบรรยากาศธรรมชาติที่รื่นเริงบันเทิงใจที่ปราศจากมลพิษภาวะ และชมการสร้างอาคารแบบศิลปะที่สร้างแบบภูมิปัญญาศิลปะเขมรผสมล้านนาไทย ของไร่เชิญตะวัน ที่ไม่ใช่เฉพาะเป็นไร่ที่สวยงามตามแบบธรรมชาติอย่างเดียว แต่เป็นไร่ที่บรรเทาจิตใจของคนที่ได้เดินทางมา เพราะบรรยากาศดี สถานที่อำนวย บุคคลากรในที่นี้ให้การต้อนรับดีเข้ากับทุกเพศทุกวัย เป็นไร่ที่มากพร้อมด้วยคติธรรม ธรรมะจูงใจแฝงอยู่ด้วยและที่สำคัญสิ่งที่ได้กลับไปเหนือสิ่งอื่นใด นั่นก็คือ”แรงบันดาลใจ” นั่นเอง นับว่าเป็นการมาที่ไม่ขาดทุนศูนย์กำไรรึคือ ทานก็ได้ให้ ศิลป์ได้รักษาและสติปัญญาก็ได้เพิ่มพูน เรียกว่า มาแล้วได้เห็นก็เป็นบุญตา ได้สนทนาก็เป็นบุญปาก ได้ปฏิบัติธรรมก็เป็นบุญใจ ได้กราบได้ไหว้ก็เป็นบุญมือ ได้นับถือก็เป็นบุญตน คือเราทุกคนพระนิสิตและนิสิตคฤหัสถ์ จึงขอกราบขอบพระคุณ พระเดชพระคุณ พระเมธีวชิโรดม(ว.วชิรเมธี) ผู้อำนวยการศูนย์วิปัสสนาสากลไร่เชิญตะวัน ที่ได้ถวายความรู้ และเจริญพรขอบคุณอาจารย์แม่ ผศ.ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโฉม ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา และ ดร.อรชร ไกรจักร์ อาจารย์พิเศษ ตลอดถึงเจ้าหน้าที่ของไร่เชิญตะวันทุกคน ที่ได้มอบโอกาสดีๆ ให้ได้มาเรียนรู้ในห้องเรียนที่ไร่เชิญตะวัน จังหวัดเชียงราย แห่งนี้ ขอกล่าวคำว่าขอบคุณและจะขอนำความรู้เหล่านี้ ไปปรับประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ตนเองและคนอื่นตามปณิธานที่ตั้งไว้ทุกประการ.

ขอบคุณภาพจาก : พระมหาภูมิพัฒน์ ญาณวฑฺฒโต / พระวัชพล โสภธมโม เพื่อนนิสิตร่วมรุ่น